

П. І. Панфьоровздобувач кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності ПрАТ
«ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТА ЗАПОБІГАННЯ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ

У статті до системоутворюючих ознак, що складають зміст поняття принципів діяльності Національної поліції України у запобіганні кримінальним правопорушенням віднесено наступні: принципи – це правила функціонування Національної поліції України під час здійснення заходів запобігання кримінальним правопорушенням; зазначені правила стосуються лише діяльності Національної поліції України як суб'єкта запобігання кримінальним правопорушенням; такі принципи базуються на відповідних нормативно-правових актах та обґрунтованих наукових ідеях, поглядах, концепціях, доктринах тощо; вони визначають зміст і характер діяльності Національної поліції України як суб'єкта запобігання кримінальним правопорушенням та встановлюють найбільш важливі вимоги, які адресуються всім суб'єктам і учасникам цієї діяльності. Здійснено аналіз нормативно-правових актів України, що визначають правові засади діяльності Національної поліції України, статус поліцейських, а також порядок проходження служби, який засвідчив, що хоча у зазначених правових джерелах й закріплені загальні принципи діяльності поліції, але норми, яка б визначала фундаментальні засади щодо безпосереднього здійснення запобігання кримінальним та іншим видам правопорушень немає, що не тільки впливає на ефективність запобіжної діяльності, а й суттєво знижує рівень системного підходу до вирішення завдань та реалізації мети функціонування органів і підрозділів Національної поліції України. У зв'язку з чим, було наведено чіткий перелік принципів для відповідного напряму діяльності правоохоронного органу та запропоновано усунути вказаний недолік шляхом доповнення Розділу II Закону України «Про Національну поліцію» новою ст. 12-1 «Принципи запобігання кримінальним правопорушенням» наступного змісту: «Національна поліція здійснює заходи запобігання кримінальним та іншим видам правопорушень, з урахуванням принципів системності, самостійності, демократизму, соціальної справедливості, комплексності, субординаційності, несуперечливості, своєчасності, достатності, оперативності, пріоритетності, погодженості; спадковості».

Ключові слова: Національна поліція України, правоохоронний орган, воєнний стан, кримінальне правопорушення, кримінологічне забезпечення, принципи, запобігання.

Поліція – це головний правоохоронний суб'єкт будь-якої країни світу. Незважаючи на позитивні зрушення, які відбулися після створення Національної поліції України (НПУ) (2015 р.) [1], в частині організаційно-правового забезпечення основних напрямків діяльності такого правоохоронного органу, у тому числі й щодо здійснення запобігання кримінальним правопорушенням, залишається значна кількість проблемних питань зумовлених законодавчими прогалинами, дублюванням повноважень, певною неузгодженістю, а то й поспішністю реформування органів і підрозділів, відсутністю соціального, матеріально-технічного, фінансового забезпечення як кримінологічного інструментарію, так і безпосередньо самих поліцейських.

Формування принципів як основних ідей здійснюється під впливом низки об'єктивних та суб'єктивних факторів, які дають характеристику як у цілому права, так і його окремих складових елементів у відповідності до конкретного історичного етапу розвитку суспільства. Зміна змісту політичних, економічних і духовно-моральних відносин впливає на зміст права та його реалізацію, а отже, й на зміст принципів права. Це дозволяє зробити висновок про те, що принципи права фактично відображають природу та закономірності розвитку суспільства, права, а також юридичної практики [2, с. 259–260].

Не вдаючись до наукових дискусій, під *принципами діяльності Національної поліції як*

суб'єкта запобігання кримінальним правопорушенням пропонуємо розуміти вихідні засади функціонування, що ґрунтуються на нормах Конституції України, міжнародних договорах, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, Законі, що визначає правові засади організації та діяльності поліції, статус поліцейських й порядок проходження служби, а також на положеннях інших Законів України, актів Президента та постанов Верховної Ради України, актів Кабінету Міністрів України й виданими відповідно до них актів Міністерства внутрішніх справ, інших нормативно-правових актів, що визначають зміст і характер запобіжної діяльності, з урахуванням науково обґрунтованих ідей, поглядів та доктрин, і встановлюють таким чином найбільш важливі вимоги, які адресуються всім суб'єктам і учасникам цієї діяльності.

Таким чином, до системоутворюючих ознак, що складають зміст виведеного поняття, можна віднести наступні із них:

1. Сформульовані принципи – це правила функціонування НПУ під час здійснення заходів запобігання кримінальним правопорушенням.

До цих правил відносяться й ті, що встановлені у нормах права і це можна вважати однією з особливостей поліцейської діяльності, які необхідно враховувати при здійсненні запобіжних заходів.

2. Зазначені правила стосуються лише діяльності НПУ як суб'єкта запобігання кримінальним правопорушенням.

3. Принципи діяльності НПУ як суб'єкта запобігання кримінальним правопорушенням базуються на відповідних нормативно-правових актах.

4. Принципи визначають зміст і характер діяльності НПУ як суб'єкта запобігання кримінальним правопорушенням.

Поряд з цим, слід зауважити, що якщо правові засади організації та діяльності НПУ, статус поліцейських, а також порядок проходження служби визначені на законодавчому рівні, то поняття запобіжної діяльності не закріплено не тільки законодавчо, але й взагалі не врегульовано в інших нормативно-правових актах України, що, як показали результати наукового дослідження, негативно впливає як на перший, так і на другий рівні діяльності НПУ як суб'єкта запобігання кримінальним правопорушенням.

З метою усунення вказаної правової прогалини логічно було б доповнити ч. 1 ст. 23 Закону України «Про Національну поліцію» новим абзацом такого змісту:

«Запобігання НПУ кримінальним та іншим правопорушенням – це комплекс науково обґрунтованих та закріплених у нормативно-правових актах заходів, які здійснюються поліцейськими спільно з іншими суб'єктами профілактики з метою недопущення, припинення та протидії суспільно небезпечним діянням, а також для усунення, блокування та нейтралізації детермінант, що породжують або обумовлюють їх вчинення».

5. Принципи запобіжної діяльності НПУ базуються на обґрунтованих наукових ідеях, поглядах, концепціях, доктринах тощо.

6. Принципи визначають найбільш важливі вимоги, які адресуються всім суб'єктам і учасникам цієї діяльності.

Втім, розглядаючи таку ознаку принципів, як закріплення їх у нормативно-правових актах, доцільно зробити уточнення того, що в науці тривалий час ведеться дискусія про те, чи можна вважати принципами такі загальні положення, які не отримали прямого закріплення в нормативно-правовому акті, а лише впливають із змісту його норм [3, с. 16]. З іншого боку, принципи можуть закріплюватися прямо окремими статтями в законодавчих актах чи вкладаються в зміст конкретних правових норм.

У ст. 4 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» законодавцем прямо зазначається, що оперативно-розшукова діяльність (ОРД) ґрунтується на принципах верховенства права, законності, дотримання прав і свобод людини [4].

Натомість, як показало вивчення нормативно-правових актів з питань здійснення поліцейської діяльності, у жодному із них немає статті (розділу, глави, параграфа тощо), яка мала б назву «Принципи запобіжної діяльності НПУ» чи «Принципи застосування поліцією заходів запобігання правопорушенням», що теж виступає однією із детермінант, яка спричинює та обумовлює наявність кризових явищ і процесів у здійсненні превентивної практики НПУ.

Проте, мова про загальні принципи діяльності поліції, як вже було зазначено у попередньому підрозділі, в Законі України «Про Національну поліцію», таки ведеться, що має опосередковане значення й для здійснення функції щодо запобігання кримінальним та іншим видам правопорушенням, у тому числі й тих, не своєчасне реагування на які, чи несвоєчасне запобігання яким, породжує настання кримінальних наслідків (наприклад, домашнє насильство).

Результати проведеного аналізу норм, які є базисними в діяльності поліції, дають мож-

ливість стверджувати, що з основного поліцейського нормативно-правового джерела можна виокремити наступні загальні принципи діяльності, які у тому числі у своєму змісті мають і елементи запобіжного характеру, а саме – у Законі України «Про Національну поліцію» до таких можна віднести наступні:

1). Верховенство права (ст. 6);

Поліція у своїй діяльності керується принципом верховенства права, відповідно до якого людина, її права та свободи визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Принцип верховенства права застосовується з урахуванням практики Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) [1].

2). Дотримання прав і свобод людини (ст. 7).

Під час виконання своїх завдань поліція забезпечує дотримання прав і свобод людини, гарантованих Конституцією та законами України, а також міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, і сприяє їх реалізації. Здійснення заходів, що обмежують права та свободи людини, має бути негайно припинене, якщо мета застосування таких заходів досягнута або немає необхідності подальшого їх застосування. Поліцейським за будь-яких обставин заборонено сприяти, здійснювати, підбурювати або терпимо ставитися до будь-яких форм катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання. У разі виявлення таких дій кожен поліцейський зобов'язаний негайно вжити всіх можливих заходів щодо їх припинення та обов'язково доповісти безпосередньому керівництву про факти катування та наміри їх застосування. У разі приховування фактів катування або інших видів неналежного поводження поліцейськими керівник органу протягом доби з моменту отримання відомостей про такі факти зобов'язаний ініціювати проведення службового розслідування та притягнення винних до відповідальності. У діяльності поліції забороняються будь-які привілеї чи обмеження за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовною або іншими ознаками [1].

3). Законність (ст. 8).

Організація діяльності суб'єктів протидії злочинності є об'єктом нормативно-правового регулювання. Усі організаційно-правові форми та методи протидії злочинності мають здійсню-

ватися у режимі чіткого і неухильного дотримання та виконання приписів законодавства у цій сфері. У зв'язку з цим слід погодитися з В. В. Голіною, який вказує, що в широкому сенсі заходи запобігання та протидії злочинності не повинні суперечити законові [5, с. 57].

Поліція діє виключно на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України. Під час дії воєнного стану поліція діє згідно із призначенням та специфікою діяльності з урахуванням тих обмежень прав і свобод громадян, а також прав і законних інтересів юридичних осіб, що визначаються відповідно до Конституції України та Закону України «Про правовий режим воєнного стану» [1; 6].

Як зазначає В. М. Зінченко, під час оцінки форм і методів правоохоронної діяльності слід враховувати не тільки їх законність, а неодмінно звертати увагу на соціальну значимість цієї діяльності. Дослідник вважає, що критерії такої оцінки неодмінно мають враховувати правову, моральну, гуманістичну та інші складові, враховуючі навіть їх естетичну характеристику [7, с. 57]. Таким чином, суб'єкти протидії злочинності мають право у межах своєї компетенції, встановленої в законодавстві або у відповідних установчих документах, обирати конкретні заходи протидії злочинності, що не суперечать закону.

В. В. Василевич обґрунтовано вважає, що на нормативному рівні принцип законності має мати такий вигляд: «Діяльність суб'єктів запобігання кримінальним правопорушенням реалізується у суворій відповідності до вимог законодавства України. Заходи запобігання кримінальним правопорушенням застосовуються при наявності встановлених законодавством України підстав при неухильному дотриманні прав і законних інтересів осіб, щодо яких вони застосовуються. Наказ або розпорядження є законними, якщо вони віддані відповідною особою, в належному порядку та в межах її повноважень і за змістом не суперечить чинному законодавству та не пов'язані з порушенням конституційних прав та свобод людини і громадянина» [8, с. 420].

Як у зв'язку з цим зазначено у п. 2 постанови Пленуму Верховного Суду від 26 грудня 2003 року № 15 «Про судову практику у справах про перевищення влади або службових повноважень», суди у таких випадках мають з'ясовувати всі фактичні обставини справи; службове становище і коло повноважень особи тощо, та вимагати від органів досудового слідства долучення до матеріалів кримінальних повноважень копій

нормативно-правових актів, інструкцій, інших документів, що розкривають характер повноважень службової особи [9, с. 254] (у контексті змісту принципу законності – визначати законність дій чи бездіяльності такої особи). Без сумніву, що зазначені роз'яснення варто враховувати при написанні наукових коментарів, навчальних посібників, методичних рекомендацій з питань поліцейської діяльності, зокрема, запобіжної, у виді так званого розширеного тлумачення норм права, що тільки підвищить як рівень, так і ефективність запобігання НПУ кримінальним правопорушенням.

Аналіз зазначених принципів показує, що ці твердження безпосереднім чином пов'язані з конституційними приписами, а механізми реалізації деяких з них визначаються виключно нормами адміністративного та кримінально-процесуального права. Зокрема, такий принцип діяльності поліції, як дотримання прав і свобод людини, має безпосередній конституційний зміст. Згідно з Конституцією України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Утвердження й забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави (ст. 3) [10].

4). Відкритість та прозорість (ст. 9).

Поліція здійснює свою діяльність на засадах відкритості та прозорості в межах, визначених Конституцією та законами України. Поліція забезпечує доступ до публічної інформації, володільцем якої вона є, у порядку та відповідно до вимог, визначених законом. Поліція може оприлюднювати (поширювати) інформацію з обмеженим доступом лише у випадках та в порядку, визначених законом. Нормативно-правові акти, що регламентують діяльність поліції, обов'язково оприлюднюються на веб-порталі центрального органу управління поліції. Нормативно-правові акти з обмеженим доступом оприлюднюються у випадках та в порядку, визначених законом. Проекти нормативно-правових актів, що стосуються прав та свобод людини, обов'язково проходять громадське обговорення в порядку, визначеному Міністром внутрішніх справ України [1].

5). Політична нейтральність (ст. 10).

Поліція забезпечує захист прав та свобод людини незалежно від політичних переконань та партійної належності. В органах і підрозділах поліції заборонено використовувати будь-які

предмети, на яких зображена символіка політичних партій, та провадити політичну діяльність. Поліцейським заборонено висловлювати особисте ставлення до діяльності політичних партій під час виконання службових повноважень, а також використовувати службові повноваження у політичних цілях [1].

6). Взаємодія з населенням на засадах партнерства (ст. 11).

Діяльність поліції здійснюється в тісній співпраці та взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства і спрямована на задоволення їхніх потреб. З метою визначення причин та/або умов учинення правопорушень планування службової діяльності органів і підрозділів поліції здійснюється з урахуванням специфіки регіону та проблем територіальних громад. Рівень довіри населення до поліції є основним критерієм оцінки ефективності діяльності органів і підрозділів поліції. Оцінка рівня довіри населення до поліції проводиться незалежними соціологічними службами в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України [1].

7). Безперервність (ст. 12).

Поліція забезпечує безперервне та цілодобове виконання своїх завдань. Кожен має право в будь-який час звернутися за допомогою до поліції або поліцейського. Поліція не має права відмовити в розгляді або відкласти розгляд звернень стосовно забезпечення прав і свобод людини, юридичних осіб, інтересів суспільства та держави від протиправних посягань з посиленням на вихідний, святковий чи неробочий день або закінчення робочого дня [1].

На нашу думку, для упорядкування правового механізму та усунення існуючих прогалин і колізій з питань, що стосуються запобіжної діяльності здійснюваної НПУ, Розділ II (Принципи діяльності поліції) Закону України «Про Національну поліцію» необхідно доповнити новою ст. 13 «*Принципи запобігання кримінальним правопорушенням*», які є продовженням наведених вище загальних принципів діяльності поліції та співвідносяться як ціле та часткове.

Як встановлено в ході даного наукового пошуку, у науковій літературі та в деяких проектах нормативно-правових актів мова ведеться про такі принципи запобіжної діяльності як: системності, самостійності, демократизму, соціальної справедливості, комплексності, своєчасності, достатності тощо [8, с. 419].

Реалізація принципу *системності* в діяльності НПУ як суб'єкта запобігання кримінальним правопорушенням полягає у наявності стійких функціональних зв'язків між її структурними ланками та з системою в цілому. Зміни її складових частин, стану їх керованості та ефективності функціонування неодмінно впливають на стан функціонування системи в цілому. Системні зв'язки у діяльності суб'єктів протидії злочинності проявляються у наступному: цільовий управлінський вплив одних суб'єктів протидії злочинності на інші з метою вирішення спільних завдань протидії злочинності; планування та координація діяльності суб'єктів, що організують вказану діяльність і створюють систему управління нею; організація взаємодії суб'єктів протидії злочинності; контроль за виконанням управлінських рішень у питаннях протидії злочинності тощо [11, с. 179–180].

Крім того, завданням системності організаційного забезпечення протидії злочинності в Україні є не тільки вирішення нагальних потреб щодо зниження злочинних проявів в Україні, а також забезпечення можливостей взаємодії української системи протидії злочинності з загальноєвропейською та світовою системами протидії злочинності. Фахівці визначають існування глобального та регіонального рівня організації співробітництва держав із протидії злочинності, яке здійснюється через відповідні міжнародні організації, такі як Інтерпол і Європол, Відділ із наркотиків та злочинності ООН (UNODC), спеціальні комісії та експертні комітети Європарламенту та Ради Європи [12, с. 242–254]. Відповідно створення ефективної та керованої національної системи протидії злочинності є необхідною передумовою реалізації міжнародного співробітництва із забезпечення впровадження однакових підходів і схожості принципів контролю над злочинністю, узгодження як стратегічних, так і тактичних заходів для запобігання та протидії її проявам [13].

На наше переконання, принцип *самостійності* в діяльності НПУ як суб'єкта запобігання кримінальним правопорушенням виражається в недопущенні впливу в якійсь формі державних та місцево-самоврядних органів, політичних партій, інших громадських об'єднань чи їх представників аби вплинути на прийняте рішення чи перешкодити діяльності. Згідно з положенням ч. 6 ст. 62 Закону України «Про Національну поліцію» втручання в діяльність поліцейського, перешкоджання здійсненню ним певних повноважень, невиконання законних

вимог поліцейського, будь-які інші протиправні дії стосовно поліцейського тягнуть за собою відповідальність, що передбачається законом [1; 14, с. 151].

Стосовно *демократизму* в запобіжній діяльності НПУ, то варто зазначити, що в теорії права цей принцип тлумачиться як гарантована законом участь у запобіжній діяльності як населення в цілому, так і громадських і релігійних організацій; вивчення громадської думки щодо застосування тих чи інших заходів у запобіганні кримінальним правопорушенням тощо [15, с. 18]. Інші ж науковці небезпідставно вважають, що демократизм запобігання кримінальним правопорушенням означає його здійснення широкою системою державних органів, за участю в цій діяльності органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань і громадян [8, с. 420].

Наступним, в запобіжній діяльності НПУ є принцип *субординації* та *несуперечливості*. Полягає він, перш за все, в підпорядкуванні короткострокових планів довгостроковим, нижчих ланок суб'єктів кримінологічного забезпечення вищим, а також, обов'язковим є взаємозв'язок всіх зазначених структурних елементів системи кримінологічного забезпечення в контексті узгодженості дій, прийняття нормативних актів чи реалізації конкретних планів, програм, стратегій.

У теорії права ученими здійснено наукове тлумачення й принципу *«своєчасності та достатності»* заходів запобігання кримінальним правопорушенням, а саме: заходи такого змісту і спрямованості застосовуються при виникненні загрози вчинення суспільно небезпечних дій конкретними особами в такому обсязі і з такою інтенсивністю, які дозволяють не допустити їх вчинення [8, с. 421].

Отже, принципи діяльності НПУ як суб'єкта запобігання кримінальним правопорушенням – це вихідні засади функціонування, що ґрунтуються на нормах Конституції України, міжнародних договорах, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, Законі, що визначає правові засади організації та діяльності поліції, статус поліцейських й порядок проходження служби, а також на положеннях інших Законів України, актів Президента та постанов Верховної Ради України, актів Кабінету Міністрів України й виданими відповідно до них актів Міністерства внутрішніх справ, інших нормативно-правових актів, що визначають зміст і характер запобіжної діяльності, з урахуванням науково обґрунтованих ідей, поглядів та док-

трин, і встановлюють таким чином найбільш важливі вимоги, які адресуються всім суб'єктам і учасникам цієї діяльності.

Проведений аналіз нормативно-правових актів України, що визначають правові засади організації та діяльності НПУ, статус поліцейських, а також порядок проходження служби в Національній поліції України дозволив зробити висновок про те, що хоча у зазначених правових джерелах й закріплені загальні принципи діяльності НПУ, але окремої норми, в якій би були перераховані принципи щодо безпосереднього здійснення запобігання кримінальним та іншим видам правопорушень не має, що не тільки впливає на ефективність запобіжної діяльності, а також суттєво знижує рівень системного підходу до вирішення завдань та реалізації мети функціонування суб'єктів запобігання. У зв'язку з чим, доцільно усунути вказаний недолік шляхом доповнення Розділу II Закону України «Про Національну поліцію» новою ст. 12-1 наступного змісту: «Національна поліція здійснює заходи запобігання кримінальним та іншим видам правопорушень, з урахуванням принципів: системності; самостійності; демократизму; соціальної справедливості; комплексності; субординації; несуперечливості; своєчасності; достатності; оперативності; постановки пріоритетів; погодженості; спадковості».

Список використаної літератури:

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02 лип. 2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
2. Мозоль С.А. Кримінологічна безпека в Україні: феномен та наукові засади забезпечення: дис. ... док. юрид. наук: 12.00.08. Харків. 2018. 481 с.
3. Колодій А.М. Принципи права України. К.: Юрінком Інтер, 1998. 205 с.
4. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лют. 1992 р. № 2135-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12/print>
5. Голіна В. В. Запобігання злочинності (теорія і практика): навч. посіб. Харків: НЮАУ, 2011. 120 с.
6. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 трав. 2015 р. № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19/print>
7. Зінченко В.М. Законність, права людини та правоохоронна діяльність. *Часопис Київського університету права*. 2011. № 3. С. 55–58.
8. Василевич В.В. Кримінологічна політика України: монографія. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2020. 435 с.
9. Про судову практику у справах про перевищення влади або службових повноважень: постанови Пленуму Верховного Суду України від 26 грудня 2003 року № 15. Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах / упоряд. В.В. Рожнова, А.С. Сизоненко, Л.Д. Удалова. Київ: ПАЛІВОДА А. В., 2011. С. 254–258.
10. Конституція України: Основний Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/print>
11. Бесчастний В.М. Кримінологічне забезпечення протидії злочинності в Україні: монографія. Харків: 2017. 360 с.
12. Шостко О.Ю. Організована злочинність у системі координат зарубіжного досвіду. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2014. № 1 (2). С. 242–254.
13. Бесчастний В.М. Удосконалення науково-методичного забезпечення протидії злочинності. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. Вип. 6. Т. 2. С. 83–85.
14. Коваленко А.В. Теоретико-прикладні засади кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2020. 455 с.
15. Профілактики злочинів: підручник / О. М. Джужуа, В. В. Василевич, О. Г. Кролб та ін.; за заг. ред. д.ю.н. проф. О. М. Джужи. Київ: Атіка, 2011. 720 с.

Panforov P. I. Principles of activity of the National police as a subject of prevention a criminal offence

In the article, the system-forming features that make up the content of the concept of the principles of activity of the National Police of Ukraine in the prevention of criminal offenses include the following: principles are the rules of operation of the National Police of Ukraine during the implementation of measures to prevent criminal offenses; the specified rules apply only to the activities of the National Police of Ukraine as a subject of the prevention of criminal offenses; such principles are based on relevant legal acts and substantiated scientific ideas, views, concepts, doctrines, etc.; they determine the content and nature of the activity of the National Police of Ukraine as a subject of the prevention of criminal offenses and establish the most important requirements addressed to all subjects and participants of this activity. The analysis of normative legal acts of Ukraine, which determine the legal basis of the National Police of Ukraine, the status of police officers, as well as the procedure for completing the service, was carried out, which proved that although the general

principles of police activity are fixed in the specified legal sources, the norms that would determine the fundamental principles regarding the direct implementation of the prevention of criminal and other types of offenses, which not only affects the effectiveness of preventive activities, but also significantly reduces the level of a systematic approach to solving tasks and realizing the goal of the functioning of the bodies and units of the National Police of Ukraine. In connection with that, a clear list of principles for the relevant direction of the law enforcement body's activity was given and it was proposed to eliminate the specified deficiency by supplementing Section II of the Law of Ukraine "On the National Police" with a new article. 12-1 "Principles of Prevention of Criminal Offenses" of the following content: "The National Police carries out measures to prevent criminal and other types of offenses, taking into account the principles of systematicity, independence, democracy, social justice, comprehensiveness, subordination, non-contradiction, timeliness, sufficiency, efficiency, priority, consent; heredity".

Key words: *National Police of Ukraine, law enforcement agency, martial law, criminal offense, criminological support, principles, prevention.*